SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 133. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 15, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 15-го ЛИПНЯ 1995 р. Ч. 133. РІК CII.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ЗВЕРНУВСЯ ДО СЕЛЯН

Київ (УНІАР).— У вівторок, 11-го липня, Президент України Леонід Кучма звернувся до селянства і до всього народу України.

Президент наголосив, що він і Уряд вживають рішучих заходів для забезпечення організованого збирання врожаю 1995 року, формування продовольчих та фуражних резерв для власних потреб і для експорту.

"У нинішньому році суттєво змінилися принципи формування продовольчого фонду держави: на зміну рознарядці прийшла контрактна форма. Це розв'язало руки виробникові, переорієнтувало його на кінцевий результат. Справа в тому, щоб сповна використати ці нові можливості", — сказав Президент Кучма, додавши, що міністерства мають забезпечити село усім необхідним.

Містечко біля Атланти гоститиме українських олімпійців

Карроллтон, Джа. — У південних стейтах ЗСА починає розгорятися сильна конкуренція між поодинокими повітами, які будуть гостити спортові дружини поодиноких країн, що братимуть участь в літніх Олімпійських Іграх наступного року в Атланті, Джа., пише кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Роналд Смотерс. Кожний із повітів, вже підписали контракти з поодинокими державами спортових дружин, які братимуть участь в Олімпійських Іграх 1996 току.

Містечко Карроллтон було одним із перших, що підписало контракт господаря для олімпійських змагунів з України. Воно знаходиться всього 45 миль на південний захід від Атланти та намагається зробити все потрібне для того, щоб якнайкраще виконати свою ролю. Своїми вмілостями зможуть вже похвалитися 25-го липня, коли з України приїде від 200 до 300 змагунів на кількатижневе перебування, щоб акліматизуватися та тренувати. Тоді спортовці знову повернуться наступного року на два тижні, щоб підготовлятися перед початком Олімпійських Ігор, які почнуться 19-го липня і триватимуть 17 днів. Про те, як саме містечко Карроллтон стало господарем для українських олімпійських змагунів, автор звідомлення підкреслює, що все завдяки знайомствам, які допровадили до адвоката Вілліяма Темпла, що одружений з Ларисою, з дому Барабаш ,яка походить з України. І саме Лариса Барабаш-Темпл є тепер представником Валерія Борзова, голови Національного Олімпійського Комітету України.

В Ню Йорку відзначать роковини незалежности України

Ню Йорк. — Заходами екзекутив Українського Конґресового Комітету Америки і Української Американської Координаційної Ради, та в співпраці з Українським Народним Домом в Ню Йорку, місцева громада відзначить четверту річницю державної незалежности України в середу, 23-го серпня ц. р.

Святкове відзначення, яке включатиме доповідь, бенкет і мистецьку програму, відбудеться о год. 6:30 вечора в Українському Народному Домі, 142 Друга авеню.

(Закінчення на стор. 3)

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ВІДБУВСЯ „ДЕНЬ УРЯДУ"

Київ (УНІАР). — У середу, 12-го липня, вечірнє засідання сесії Верховної Ради України було присвячене "Дню Уряду". Виконуючий обов'язки міністра сільського господарства і продовольства Юрій Карасик поінформував про стан підготовки до жнив. Міністер соціяльного захисту населення Аркадій Єршов розповів про працю над законопроєктами щодо змін і доповнень до пенсійного закону. Його інформацію з цього питання доповнив заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук. Виступили також перший заступник міністра фінансів Микола Сивульський та прем'єр-міністер України Євген Марчук. Останній у заключному слові відзначив виняткову важливість проведення "Днів Уряду", під час яких будуть вирішуватися соціяльні проблеми.

Після цього депутати приступили до обговорення змін та доповнень до державного бюджету на 1995 рік.

Правники ЗСА приєднуються до реформ комерційного законодавства в Україні

Ню Йорк (УККА). — Починаючи з 1-го березня ц. р., понад 60 провідних правників в галузі комерційного права зі ЗСА, добровільно зголосилися допомогти Україні в реформах комерційного законодавства, відповідно до програми, якою керує Український Конґресовий Комітет Америки і яка підтримана дотацією від Аґенції міжнародного розвитку ЗСА. Цю Аґенцію в свою чергу фінансує Правний консорціюм з Вашінґтону. В той час, як американські правники погодилися надавати свої послуги безплатно, Уряд ЗСА виділив фонди для оплати праці українських експертів та для підтримання діяльності українських робочих груп.

Ця програма, яка називається проєкт „Комерційне право для України", має на меті забезпечити українських урядових осіб необхідною концепцією реформи в дванадцяти галузях комерційного права: антимонопольне законодавство, банківське право, законодавство про банкрутство, законодавство про суб'єкти підприємницької діяльності,концесії та природні ресурси, контракти, забезпеченеве право, інтелектуальна власність, законодавство про цінні папери, нерухоме та рухоме майно, вирішення господарських спорів, зайняття окремими видами професійної діяльності.

В період між 19-им та 26-им червня ц. р. делеґація у складі 17 правників, учасників проєкту „Комерційне право для України", відвідала Україну з метою розпочати інтенсивний процес зібрання інформацій щодо діючого правного середовища в кожній галузі комерційного законодавства. Делеґація включала керівників Комітету з Корпоративного права та деліктів і секції з забезпеченевої практики — Доналда Скотта і Гю Рейнолдса, президента Барклі банку з Ню Йорку Джана Берста, суддю Семюела Баффорда з Суду в справах банкрутства з Лос Анджелесу, Волтера Ганчука з провідної фірми з питань інтелектуальної власности Морґан і Фінніґен з Ню Йорку, Ніла Коєна з Бруклинської школи права, спеціяліста з питань Однорідного комерційного кодексу, професора Томаса Стіпановича та Ернста Фрізена, консультантів з питань вирішення комерційних спорів, професора Дейвида Кларка, консультанта з питань порівняльного права і цивільних кодексів, Доналда Бейкера, консультанта Антимонопольного комітету України, Карен Острандер Круг з Денверс, Велборн Салліван Мек енд Тулі, консультанта з питань нафти, ґазу та інших природних ресурсів, Ендрю Тарезина зі Скадден Ерпз Вилмингтон, Дел. бюра і дописувача до „Крайового правничого журналу", Елана Берклі, практика в галузі цінних паперів фірми Киркпатрик і Локгарт з Ва-шінґтону, Джеймса Гантверка, спеціяліста з питань нерухомого майна з правничої фірми Феннімор Крейг з Фініксу, Аріз.

Делеґацію очолював Президент УККА Аскольд Лозинський. В складі делеґації були також президент Українсько-Американської Адвокатської Спілки Орест Єйна і координатор Проєкту з надання технічної допомоги правник з Фініксу Пейшено Гантворк. В Києві групу зустрічав український координатор проєкту Юрій Демків.

Під час тижневого перебування в Києві делеґація обговорила пляни щодо майбутньої спільної діяльности з Володимиром Стретовичем, головою Постійної комісії Верховної Ради України з правної політики та судово-правної реформи; Василем Онопенком, міністром юстиції України; проф. Анатолієм Довгертом, головою української робочої групи

(Закінчення на стор. 3)

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ АТАКУЮТЬ ПОЗИЦІЇ УКРАЇНЦІВ

Мусулманські втікачі з Сребрениці.

Сараєво, Боснія та Герцеґовіна. — У четвер, 13-го липня, війська боснійських сербів почали наступ на другу з черги місцевість, визначену Організацією Об'єднаних Націй „зоною безпеки" — Зепу, віддалену всього 15 миль від Сребрениці, що її охороняє 79 українських вояків миротворних військ ООН. Відкривши артилерійський вогонь на позиції українських миротворців, командування боснійських сербів повідомило українців, щоб готувалися до відходу.

Командування боснійських сербів у їхній головній квартирі в Пале, недалеко Сараєва, закликає до демілітаризації не тільки Зепи, але також і Ґоразде, що є третьою та найбільш заселеною місцевістю „зони безпеки" ООН у східній Боснії. Цей заклик є тільки відгомоном того, що було перед зайняттям боснійськими сербами Сребрениці. Речник миротворних військ ООН підполковник Ґері Ковард, повідомив, що в цьому найновішому наступі боснійських сербів на Зепу поранено одного українського вояка. Тим часом офіційні чинники ООН стверджують, що вони не спроможні нічого вдіяти, щоб зупинити наступи боснійських сербів.

У Парижі президент Франції Жак Ширак звернувся зі закликом до Англії та ЗСА допомогти спільними військовими акціями зберегти інші місцевості „зони безпеки" у Боснії, щоб їх не зустріла доля Сребрениці. А у Вашінґтоні Уряд і президент Билл Клінтон всіми силами намагаються знайти розв'язку для боснійської проблеми. Президент вже кілька разів телефонічно розмовляв з французьким президентом Ж. Шіраком. німецьким канцлером Гельмутом Колем і англійським прем'єр-міністром Джаном Мейджором і спільно пробують виріши-ти, як бути цій боснійській дилемі.

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ДО 50-ЛІТТЯ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Союзівка. — Тут від 8-го до 10-го вересня проходитиме з'їзд з нагоди 50-ліття Зальцбурзької гімназії. У справі замовлень кімнат слід телефонувати на число (914) 626-5641, факс (914) 626-4638.

КОНЦЕРТ В. ВИННИЦЬКОГО І В. САРАДЖЯНА

Гантер, Н. Й. — Тут у суботу, 22-го липня, в Центрі Української Культури під керівництвом Ігоря Соневицького відбудеться концерт піяніста Володимира Винницького і віольончеліста Ваґрама Сараджяна. Початок о год. 8-ій вечора.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

НРУ змінить структуру і програму

КИЇВ.— Мала рада Руху запропонувала посилити ролю керівників крайових організацій. Передбачається, що 6-ті всеукраїнські збори Народного Руху України змінять структуру керівних органів і низових організацій своєї партії та ухвалить нову програму. Доповідь про її проєкт зачитає 9-го вересня на Великій раді Руху проф. Володимир Черняк.

Відзначили проголошення незалежности

ОДЕСА. — Тут відбувся святковий вечір з нагоди 54-ої річниці проголошення у Львові акту відродження української самостійної держави. Провідники ОУН Степан Бандера і Ярослав Стецько проголосили Акт незалежности 30-го червня 1941 року та зформували Уряд. Урочистий вечір в Одесі, присвячений цій річниці, організували крайова організація КУН та міське Товариство "Просвіта".

Суспільна служба діє

КИЇВ.— Тут відбувся другий з'їзд Суспільної Служби України (ССУ) — добродійної громадської організації, яка своєю діяльністю охопила всю Україну. Головні завдання організації — надання гуманітарної, моральної та інтелектуальної допомоги населенню, особливо, найменш соціяльно захищеній частині. Делеґати звітували про свою діяльність за 1992-95 роки. Голова ССУ Богдан Фесюк наголосив, що їхня організація співпрацює з усіма громадськими і громадсько-політичними організаціями, релігійними об'єднаннями, які утверджують незалежність України і стоять на державницьких позиціях. Найбільшим партнером організації є Світова Рада Суспільної Служби Світового Конґресу Українців, яка координує діяльність практично усіх благодійних організацій української діяспори.

Українські залізниці на межі краху

КИЇВ.— "Якщо не вжити негайних заходів, то до кінця цього року залізниці України не зможуть забезпечити необхідні обсяги перевезень. Перевезення пасажирів зменшиться на 15-20 відсотків, порівняно з минулим роком",— сказав виконуючий обов'язки віцепрем'єр-міністра Євген Плітін. За його словами, українська залізниця, яка заробляє понад 7 трильйонів карбованців щомісяця, у 1995 році стала дефіцитною. Катастрофічно бракує грошей на ремонт вагонів, колій, мостів тощо.

К. Морозов кандидуватиме від Руху

КИЇВ.— Колишній міністер оборони України Костянтин Морозов поінформував Вячеслава Чорновола, що має намір кандудуватиме під час наступних парляментських виборів до Верховної Ради, як кандидат від Народного Руху України. Позапартійний статус Морозова під час виборів 1994 року став причиною його поразки, вважають експерти.

Передбачають введення гривні

КИЇВ.— Заступник директора Інституту світової економіки Олег Соскін вважає, що нову українську валюту — гривню буде введено у 20-их числах серпня. На його думку, вона буде прив'язана до німецької марки. Це ліпше, ніж американський доляр і Німеччина зможе вільніше впливати на хвору економіку України, вважає економіст. Втім, творцем нової грошової одиниці навряд чи буде нинішній голова Національного Банку України Віктор Ющенко, зазначив Соскін і висловив припущення, що НБУ може очолити голова Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльности В. Суслов.

Україна на 15 місці

КИЇВ. — Експерти Европейського Союзу повідомили, що за оцінкою фахівців, які проґнозують розвиток економіки 25-ох держав Центральної та Східної Европи до 2,000 року, перспективи розвитку економіки України дістали 4.4 бали. Бралися до уваги такі показники, як політична стабільність, темпи зростання економіки, хід приватизації, розвиток інфраструктури, стан законодавчої бази, природні ресурси та їх використання. Серед післякомуністичних держав на перших місцях виявилися Чехія, Угорщина та Польща. Україна — на 15-му місці за цією скалею популярности.

Українсько-німецький симпозіюм

КИЇВ. — Тут відбувся дводенний українсько-німецький симпозіюм, присвячений процесові реформ і стабілізації. Учасники його вважають, що потрібна підтримка українським товаровиробникам, котрі подають надію, що скоро зможуть вийти на світовий ринок. Економіст Олег Соскін закликав заохочувати західніх підприємців створювати спільно з українськими експортні виробництва.

Вшанували Митрополита Василія

У суботу, 17-го червня ц.р., в Українському Осередку Культури св. Володимира в Оквілі, Онт., відбулося вшанування Митрополита Української Православної Церкви в Канаді Блаженнішого Василія Федака з нагоди 50-ліття його священства і 85-ліття з дня народження.

Святковий бенкет почався Архиєрейським Молебнем, традиційним українським привітанням ювілята у виконанні Української Академії Танцю та вступним словом президента Інституту св. Володимира у Торонто і господині бенкету Алли Шкляр.

Митрополит Василій

Обширна частина програми бенкету була присвячена привітанням у честь ювілята від численних церковних, громадських і урядових представників. До висловлення привітань були запрошені д-р Петро Смильський (Інститут св. Володимира), Дмитро Спитковський (СУС), Оксана Бризгун-Соколик (СФУЖО), д-р Олег Романишин (СКУ), Джін Агастін (член федерального парляменту), Роберт Моро (мейор Гамитону), Мирослав Клим (собор св. Володимира в Гамилтоні), д-р Александра Джанстон (Канадська рада церков), о. прот. Василь Макаренко (Президія Консисторії УПЦК). Владика УГКЦ Ізидор Борецький, апостольський адміністратор Владика УГКЦ, Роман Даниляк, Архиєпископ Білоруської Автокефальної Православної Церкви Миколай. Серед численних письмових привітів були від колишнього генерального губернатора Канади Рамона Гнатишина, прем'єра Саскачевану Роя Романова, Конґресу Українців Канади. Від родини Федаків привітання і подяку зложив син Митрополита суддя Євген Федак.

Владика Юрій, розказавши про вагомі здобутки для Церкви і народу на життєвому шляху Митрополита Василія, представив ювілята такими словами: „Ви віддали свої 85 літ для служіння своєму українському народові. Вашу любов і самопожертву в змаганні нашого народу до самостійности, державности і самовизначености Ви виявили ще будучи студентом в Інституті Петра Могили і пізніше на становищі учителя. А останні 50 літ Ви, як духовний батько, священик і архиєрей ведете свій рідний народ до Бога і його вічного спасіння".

У своєму змістовному слові до присутніх ювілят поділився такими дороговказними думками, як „невелике поле я зорав, але за плугом не спав; ніхто не старіється через довге життя, але старіється покидаючи ідеали; слід бути завжди оптимістом, дивитися у минуле і сучасне, але жити майбутнім". На кінець Владика закликав любити свою Церкву і нарід, свої українські установи, бути щедрим на їхні потреби.

Вдячна українська громада на спомин із цього ювілейного свята подарувала Митрополитові його портрет у виконанні мисткині Євгенії Буянової.

У мистецькій частині програми виступив відомий бандурист Віктор Мішалов і молода талановита меццосопрано Віра Зміївська (фортепіяновий супровід — Анна Бахмач).

Заключне слово виголосив заступник голови Епархіяльної Ради о. Григогій Мельник.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 12-ГО ЛИПНЯ, президент Билл Клінтон, виступаючи перед учнями середньої школи ім. Джеймса Медісона в місцевості Вієнна, Ва.,обороняв існуюче право про місце релігії в публічних школах Америки. Він виявив своє здивування тим, що „велика кількість громадян уважає свої релігійні переконання загроженими саме існуючими механізмами створеними саме для охорони їхнього вірування". Аналітики твердять, що цей виступ Президента є всеціло спрямований на те, щоб припинити намагання республіканців внести конституційну поправку в цій справі. Крім того вони уважають, що останні виступи Б. Клінтона є також своєрідною передвиборчою спробою перейти до центристських компромісійних спрямувань у порівнянні з колишніми його ліберальними поглядами.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК МИНУЛОЇ середи, 12-го липня, Верховний суд нюджерзького стейту вирішив відкинути прохання Шкільної ради міста Нюарку, про затримання перебору освітньої системи їхнього міста стейтовими властями, урядові чинники стейтового Департаменту освіти таки негайно перебрали керівництво. Д-р Пітер Контіні заступник стейтового керівника Департаменту освіти і відповідальний за цю акцію, підкреслив, що з цього процесу тільки скористають учні нюаркських шкіл, які досі мали дуже низькі освітні оцінки.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" — ЧЛЕНІВ УНСоюзу

які досі платили передплату разом із вкладками за життєве забезпечення.

Повідомляємо, що ще до кінця місяця липня ц.р. Ваші вкладки включали дальше передплату за „Свободу".

Але від 1-го серпня ц.р. Вам доведеться платити передплату прямо до адміністрації „Свободи", а забезпеченеві вкладки надальше до секретаря Відділу, як до цього часу.

Пригадуємо, що, починаючи від 1-го липня ц. р., обов'язує нова передплата „Свободи" для членів:

$75.00 за рік, або $40.00 за півроку.

Членам, які разом із запитником переслали чеки на $75.00 чи $40.00 будуть зачислені передплати за черговий рік, або півроку.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Майбутнє українського села

Реформи на селі турбують багатьох в Україні — від селян до урядовців. З одного боку, всі знають, що потрібна приватизація землі, бо тільки власна земля має належний догляд, не забруднюється хемікаліями і дає добрі врожаї. З другого боку, мало хто відважується взятися за фармерство через економічну скруту, через страх знову все втратити та ще через багато інших причин, про які не раз інформувалося в "Свободі".

Користуючись хаосом, коли в державі ще немає конституції, голови колгоспів безкарно розкрадають колгоспне майно і гроші, будують за рахунок колгоспів дачі районним та обласним начальникам, будинки собі, родичам не лише в тому селі, яке грабують, але і в інших селах. Всі ці обласні, районні та сільські керівники об'єднані у так звані агро-промислові комплекси й дуже зацікавлені, щоб колгоспи проіснували якнайдовше. А люди все ще недозріли, щоб збунтуватися і вигнати керівників, які так жорстоко їх грабують. Хоча, подекуди це вже сталося.

Та все ж, якщо приватизувати всю колгоспну землю відразу, то люди не зможуть її належно обробити: бракує палива, тракторів, комбайнів і ще багато чого, в тому числі сховищ для овочів та елеваторів для збіжжя. Адже державні елеватори, цукрові та молокозаводи настільки старі й напівзруйновані, що не ґарантують надійного збереження та переробки продукції.

Експерти схиляються до думки, що найліпшим виходом у переходовий період може бути кооперація. Щоправда, тут також є риск, що ті ж голови колгоспів, змінивши назву, все залишать як і раніше, визискуючи селян і паразитуючи уже за рахунок "кооперації". Колгосп і кооперація ніби й не відрізняються за ідеєю, однак всім відомо, що в колективному господарстві люди мають право на працю, але зовсім позбавлені права розпоряджатися результатами своєї праці. Це й породило безнадію, збайдужіння, розкрадання, недбальство.

Кооперація ж, узаконена ринковим законодавством, дасть людям змогу розпоряджатися плодами своєї праці й поволі — без різких поворотів — звикати до приватної власности. Згодом одні члени кооперації відходитимуть на пенсію, інші виходитимуть із своїм паєм, щоб стати одноосібними господарями і число їх поволі зросте. Водночас, існуватимуть паралельно і кооперації.

Цілком можливо, що кооперація — наліпший спосіб навчити селян знову стати господарями землі. Адже кооперативне, вже не буде чужим, державним, отже про нього більше дбатимуть, відпаде необхідність красти. Бо хто ж краде сам у себе!

Паралельно почнуть створюватися селекційні, закупівельні та виробничі об'єднання, яким кооперативні господарства постачатимуть продукцію в обмін за їхні вироби. У Стрийському районі на Львівщині, наприклад, уже відродився "Маслосоюз", який там був до революції. Тепер у його складі є маслозавод, 90 молочарень, п'ять крамниць, кафе. "Маслосоюз" приймає молоко як від колгоспів та кооперацій, так і від одноосібних господарів, за спеціяльними угодами. У Самбірському районі група пайовиків приватизувала цукровий завод, і в Біляках в такий же спосіб приватизовано м'ясокомбінат.

Та для успіху справи потрібний надійний закон про кооперацію. Можна передбачити, що прокомуністична більшість у парляменті в принципі проти кооперації не заперечуватиме, оскільки одним з них це дає надію під виглядом кооперацій зберегти колгоспну систему, а іншим дає змогу стати членами кооперації, тобто виробниками і власниками виробленої продукції. Якщо в парляменті переважатимуть ці другі, то є надія, що закон про кооперацію буде такий, як треба і українське село поволі росквітне, а з ним підійметься з руїн і вся Україна.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Хмільовський, член Головної ради Львівської організації ХДПУ

„...ЛИШЕ ПЕРЕКОНАНЕ ХРИСТИЯНСТВО"

Від часу постання самостійної української держави все більше актуальности набуває тема вибору Україною свого майбутнього шляху. Політичні дискусії переважно закінчуються не новими відповідями, а старим запитанням: яка орієнтація є правильнішою — на Захід чи на Схід? Досить небуденно підходить до цієї дилеми один з активістів Християнсько-Демократичної Партії України, статтю якого пропонуємо увазі наших читачів. — Ред.

Україна є не тільки післятоталітарною і післякомуністичною, але й післяатеїстичною країною, де населення в переважній більшості (стосовно ж еліти — і в абсолютній) є якщо не переконано атеїстичним, то невіруючим. Звідси й естетизація мислення й незбагненна постійність у зведенні на п'єдесталь усе нових кумирів. Принципово протистоїть невірі лише правдива віра, невід'ємною складовою якої є визнання трансцендентного, буття Бога. Словами, що точніше окреслюють духовну ситуацію сучасної України, про це сказав Конрад Аденауер: „Комунізм не можна перемогти ні воєнним, ні економічним, ні культурним шляхом. Його може перемогти лише переконане християнство".

Отже, нашою метою і в стратегічному, і в тактичному плянах є християнська Україна. У тактичному — бо лише в країні, де переважатимуть християни, ХДПУ має шанси стати впливовою політичною силою. У стратегічному — бо лише християнізація України є запорукою збереження незалежної, демократичної, европейської держави, оскільки правдивий християнин завжди був, є і буде законослухняним і національно свідомим громадянином. Суспільство невіруючих приречене на анархію, а відтак на тоталітаризм і втрату незалежности. Це один бік справи, а з іншого — Европа ніколи не прийме до себе України ні атеїстичної, ні мусулманської, ні буддистської, ні юдейської, ні забарвленої в якісь інші евразійські тони. Лише християнська Україна — є прийнятною для Европи, як її забороло перед Азією. Тим часом для України лише европейська перспектива є ґарантом незалежности, а відтак і демократичности.

Отут і починаються складнощі. Серед викликів, що нині постали перед Україною, два — загроза тоталітаризму і колоніялізму — закорінені в минулому, а третій же — необхідність вестернізації — пов'язаний із майбутнім. То чому ж тупцюємо на місці? Чому вже четвертий рік ярмо колоніялізму з нами? Думається, річ тут і в тому, що перед Україною відкривається нині два шляхи на Захід: один — через Росію-Евразію ліберал-демократа „ґаспадіна Владіміра Жириновскаво", а другий — через Европу християно-демократа Гельмута Коля. У першому випадку перед вестиме „лібералізований" Донбас, у другому — ролю П'ємонту мусить взяти на себе християнізована Галичина. Перше звичне, більше того — „знайоме до болю": можна й надалі перебувати у напівдрімоті, і все станеться, — колію ж бо до „первопрестольной" за три століття таки добряче виїздили... Щемить душа, однак, родова пам'ять — так уже було! Бо ж закарбовано довіку, як онуки й правнуки славних лицарів ставали козачками в „старшого", — і все тому, що поміняли „далекі й чужі" Падую і Верону на „свої і близькі" Москву й Петербурґ. Друге ж так манить, так хочеться, щоб нащадки стали правдивими господарями у рідній хаті, що аж сниться, як до Києва, майже як за Ярославових часів, вся Европа так і суне, щоб породичатися, сватами стати, хоч би й кумами. І дзвони гудуть, гуляє „золотоверхий", — а зі сну серце калатає, голова обертом йде... Та ж потрібно зі світу ілюзій перейти до реального життя, відмовитися від безглуздих спроб побудови на берегах Дніпра земного раю, а відтак заходитися у Вірі, Надії й Любові здобувати Царство Боже, на землі ж братися до мозольної праці, і не на день-другий, а на роки, довіку!

Росія-Евразія приймає Україну, якою вона є нині, тобто ніякою, такою собі „річчю-в-собі". І не тільки в духовному пляні, оскільки сама є такою ж самою, постатеїстичною, але й національному — також. Більше того, Росія-Евразія докладе максимум зусиль, щоб дорешти нівелювати національне обличчя України, зробити її тотожною собі і в цьому — багатонаціональною, точніше безнаціональною, російсько-евразійською. А Европа прийме до себе лише українську Вкраїну! Тут спрацює як те, що в основу Европейського Дому було покладено ідею Европи Вітчизни, так і рух „нових правих", що нині розгортається в европейських країнах. Спричинені викликом денаціоналізації, що досить чітко визначилася останніми роками, вони ставлять перед собою завдання виробити механізм захисту самобутности національного єства, головно в духовно-гуманістичній сфері, не відмовляючись, проте, ні від демократії, ні від інших завоювань Европейського Дому, ні, ясна річ, від самого Спільного Дому.

У Росії-Евразії ідеї „нових правих" скоріше всього започаткують нову бурю, новий смерч, новий танок смерти. Так уже було з ідеями соціялізму.

Сьогодні ми пам'ятаємо і Акт злуки 1919 року, і проголошення УНР в 1918 році. Забуваємо, однак, що тоді в Бересті Україна за визнання заплатила непоправиму ціну, підписавши собі по суті смертний вирок. Під тиском обставин, від незнання (чи, може, лихий попутав), але вона пішла на союз із Німеччиною і тим самим із табору потенційних переможців з неминучістю опинилася серед переможених. Лихий і нині нами водить: там же, у Біловезькій пущі, з рук переможених ми отримали визнання й чимдалі все дужче й дужче щось темне і незрозуміле тягне Україну в прірву забуття, черговим кроком у чому може стати оформлення стратегічного партнерства з Росією-Евразією.

Лише у спілкуванні з іншими людина самоусвідомлює себе як особу, поза суспільством вона скочується до тваринного буття. Так само нації-держави як соціяльні організми лише у спілкуванні з іншими самоусвідомлюють себе суб'єктами історії, стають „річчю-для-себе", виробляють своє національне „я", обстоюють свої національні інтереси. Лише у взаємодії окремішність структуралізується, кристалізується, поза — вона деформується, розмивається, дезінтеґрується. Безпосередньо у світове товариство, і то з певними застереженнями, інтеґруються такі ґіганти, як ЗСА, Китай, Індія, Японія, Росія. Усі інші, серед них і Україна, змушені входити у світ опосередковано, через реґіональні структури. І саме там, через відторгнення і притягання до найближчих сусідів відбувається самоідентифікація нації-держави для себе і тим самим означення для світу.

Тож не йдеться нині про вибір між Европейським чи Російсько-Евразійським Домом, оскільки Україна була і є покищо в Росії-Евразії, у Европу ж її ніхто і не запрошує. Йдеться про те, що московський розбій у Чеченії перекреслив на найближчі десятиліття саму можливість становлення СНД як союзу „вільних і рівних". Співдружність стає Російсько-Евразійським союзом, де є вожак і стадо - і більше нічого, де потрібна сила — і нічого більше. За цих умов перед українською елітою гранично гостро постала проблема вибору. Духовну ситуацію розпаду, що її нині переживає Україна та інші посткомуністичні країни, детально проаналізував Арнольд Тойнбі. Він зазначає, що виходу із кризи суспільство шукає на шляхах архаїзму, футуризму, усамітнення, або ж преображення. Так і нині в Україні „крайні ліві" сповідують повернення до СССР, до всевладдя „руководящей і направляющей". Майбутнім успіхом у боротьбі за першість у стаді з вожаком надихають натовп „крайні праві". Вистрибнути із сьогодення в майбутнє чи минуле можна, але не безкарно, і плата тут завжди одна — війна! Усамостійнення, тобто усамітнення, служіння в спокою й тиші духовній Україні, пізнання майбутнього спасителя, правителя-мислителя шукають вибрані, ті, для кого правдивої Вкраїни в наявній Україні вже чи ще немає. І лише духовне преображення здатне захопити мільйони, трансформувати неґативну енерґію будови земного раю в позитив пориву до Небесного Отця. Воно й проблеми взаємовідносин України з Европою, Росією-Евразією перенесе в іншу площину, зформулює по-іншому. Не вихід із СНД, що нині є нереальним, отже і неактуальним, а духовна сепарація від Росії-Евразії шляхом християнізації. Це є сьогодні можливим, і від нас залежить, чи стане воно дійсним завтра. Сам же процес актуалізації Христової благовісті творитиме підмурівок і напрямок, на яких Україна через Чорноморський союз, через інші проєкти реально вростатиме в Европейський Дім вже нині.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тепло людських сердець

Закидає мені дехто, що свої фейлетони пишу через чорні окуляри, а мені здається, що я стараюся тільки віддзеркалювати життя та його проблеми, звичайно не ґльобального порядку, а щоденні і дійсні. І розуміється, що з цим реалізмом получений неприємний факт, що вони часто потрапляють на теми не надто рожеві, бо таке вже є життя людське, і в ньому більше смутку, як радощів, більше проблем, як хочеться бачити, і вони складні та часом неприємні, так що в остаточному підрахунку виходить не цілком добре із цими рожевими в натурі.

А коли стараюся реєструвати різні події будня, то серед їх темноти є також промінчики світла і того звичайного людського тепла, сердечности, які не так легко тепер знайти.

Так доля хотіла, що в останніх днях призбиралося тих промінчиків доволі багато і хочеться поділитися ними з читачами, щоб і вони поглянули принаймні на кілька хвилин на цей світ крізь рожеві окуляри та ствердили, що є багато теплоти в людських серцях, тільки не завжди його можна зауважити і в тому переконатися.

Ось зайшов до редакції старший віком наш передплатник із світлиною прегарної дівчинки Оксанки, якої він є спонзором, з проханням помістити у „Свободі" його заклик допомогти іншим сиротам в Україні. Він саме недавно повернувся з України і у своєму заклику описує долю таких сиріт, як його Оксанка, що не знайшли добросердечних опікунів, як наш гість, що із скромної своєї старечої пенсії ще віддає 25 дол. на утримання Оксани.

Ось важко хвора молода людина мала скромне бажання побачити у своєму домі, може востаннє, гурт своїх товаришів та їхні родини. І всі вони як один відгукнулися на поклик його душі, зносячи до його дому усміхи і так потрібну теплоту своїх сердець.

Ось знайома, що залишилася тепер вдовою, „адоптувала" через СУА студентку зі Львова. Але коли почала переписуватися з нею, виявилося, що це кругла сирота, а з нею сирітську долю ділять четверо її сестер і братів. Тепер моя знайома, як каже, знайшла ціль життя — допома-гає їм усім, купує одяг, пакує пачки і разом з матеріяльними насущними дарами шле через океан велику дозу тепла свого серця.

А скільки доказів такої теплоти можна знайти серед наших українських лікарів, що лікують новоприїжджих з України, проводять складні операції, рятують зір та все роблять лише, щоб допомогти. Пригадалося, як після лікування у д-ра П. відвідала нашу редакцію відомий історик мистецтва Лідія О., що була майже сліпа після рятування церковних скарбів у Чорнобилі, і її радісне привітання: „Нарешті я вас бачу!"

Але як добре, перелічуючи лише деякі докази того, скільки доброти можна побачити на кожному кроці, ствердити, що повні серця нею у людей і тут, і там — тільки треба на неї потрапити і треба її відчути.

Минулого тижня привезла мені рідна зі Львова скромний шнурок червоних коралів з теплими побажаннями від незнайомої жінки, яка подарувала їх мені за малу поміч новонародженій дитині. Це була єдина цінність в її незвичайно трудному тепер житті, а вона все ж зі щедрим серцем подарувала ту єдину низку, яку мала. Чи не зворушує такий дар? Цей шнурок коралів — це для мене найбільший понад усе талісман і він зігріває мене у холодному оточенні, в якому доводиться перебувати, бо на кожній коралинці затрималося тепло побажання тої жінки. Може він і принесе більше щирих та сердечних переживань, за якими так тужиться, а які так страшенно тепер рідкісні?

Здається, що цей скромний шнур коралів має справді силу притягати добрі вчинки. Сьогодні на мій робочий стіл лягли дві червоні рожі — одна від киянки, а друга від львів'янки, а в затулених ще пелюстках пишних троянд сховалося, як і у коралях, тепло сердець тих, що їх щедро, „да не оскудіє рука дающого", просто за порахунком теплих сердець, вирішили поділитися зі мною вогнем краси чарівного трояндового квіття. Я чую, як з тих пелюсток, тьмяно вогнистих, плине до мене таке надзвичайне почуття добра і того тепла, про яке йшлося в розповіді О-КИ від початку до кінця.

О-КА

Петро Грицак

ДЕЯКІ ЕНЕРҐЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

II

Це виразно видно із досвіду з іншими реакторами типу РБМК-1000, які досі ще працюють у Чорнобилі. Подібний реактор працює також в Іґналіні в Литві, на передмісті Петербурґу та ще в кількох інших місцевостях Російської Федерації. Тому автор уважає натиск на цілковите закриття Чорнобильської АЕС передчасним, правдоподібно інспірованим Росією, щоб далі притискати Україну енерґетично. Це робиться в той сам час, як достава ґазу та нафти систематично переривається через „попереднє заборгування" Росії.

Енерґетична криза поглиблюється справою постачання нафти з Російської Федерації: обіцюється 15 мільйонів тонн, в той час як Україна потребує яких 22 мільйони тонн (власна продукція 1-2 мільйони тонн на рік). Постачання вугілля є тепер незадовільне. Ще цілком недавно Україна експортувала його, а тепер доводиться імпортувати, по світових цінах, із Польщі й Чехії. Частково це можна пояснити вичерпанням більш догідних покладів у Донбасі, але в певній мірі є це через брак дерев'яних частин до підпор штолень, яких Росія не хоче доставляти. Достава природного ґазу з Росії й Туркменістану систематично переривається через заборгування: Україна має платити світові ціни валютою, її інші експорти до тих країн не рахуються. Недавно сильно було реклямовано міжнародну „допомогу для України". Фактично тут, однак, розходилося про виплату українських боргів тим державам. Тому треба серйозно подумати, що належить робити, щоб теперішня енерґетична залежність України не довела згодом до втрати незалежности політичної. До цього безперечно прямує Російська Федерація. Для поправи цієї ситуації можна вказати такі кроки:

1. Будівництво нафтового терміналу в Одесі мусить бути приспішене, щоб мати можливість неросійського постачання нафти. Ужити нову технологію для глибшого сверлування, для використання глибинних родовищ природного ґазу й нафти, які досі не могли бути використані (на Прикарпатті, на узбережжі Чорного моря і т.д.).

2. Поліпшити технологію видобутку вугілля (це сьогодні буде тяжким до виконання) та провести реорґанізацію його транспорту.

3. Переглянути справу достави електроенерґії до Мадярщини, Румунії та Болгарії (тобто т.зв. „братніх народів"), яка була плянована на велику скалю ще большевиками, та до самої Росії. Тут, при існуванні інтернаціональних сіток високої напруги, всякого роду шахрайства є цілком можливі, в рамках теперішнього дипломатичного та господарського тиску зі сторони Російської Федерації на Україну. Тут не можна забувати азіятської хитрости та московського крутійства російських бюрократів, з якими українці вже мали нагоду не раз запізнатися в історії.

В кожному разі, Україна нині від атомової енерґії не може відмовитися. Тепер ЗСА одержують 20-25 відс. своєї електроенерґії з атомових електростанцій (у деяких стейтах це доходить більш як до 50 відс. усієї електроенерґії). У Франції і Японії енерґія із АЕС доходить до 75-80 відс. Автор вірить, що зробивши певні поліпшення в системах експлуатації, українські АЕС, під вмілим наглядом висококваліфікованих технологів потраплять успішно доставляти електроенерґію ще яких 20-30 років. Це виглядає цілком можливим після елімінації всяких номенклятурних елементів і кар'єристів із колишньої „імперії зла".

Всі ми знаємо, що нині Україна опинилася в тяжкій господарській, а частинно навіть, можна сказати, політичній кризі. Без полагодження проблеми енерґетики, не виглядає, що ту кризу можна буде успішно подолати. Багато тут може також зробити діяспора, закликаючи Україну до більш раціонального використання енерґії й енерґоносіїв. Та поміч може також бути чисто морального характеру, коли похвалимо наших українських технологів за ті досягнення, де така похвала належиться. Це є передусім здатність продовжувати експлуатацію Чорнобильської АЕС після такої страшної катастрофи.

Врешті, не можна забувати, що чорнобильська катастрофа була наслідком імперіяльної політики СССР, від якої Україна найбільше потерпіла. В нормальних умовах можна б було сподіватися якоїсь помочі (не кажу вже, репарацій) від „братніх народів". Нічого подібного! Тільки безпощадний економічний тиск та скрайня неохота унормувала якось торговельні відносини з Україною на базі виміни товарів без дискримінації, для однієї сторони, яка мала нещастя так сильно бути пошкодженою безвідповідальними діями колишньої імперії.

Любов Проць

Одержима

Як дихання сопілки: Лося... Леся...
Світанок долі. Світ — самі дива:
Як погукати — Мавка відізветься,
Помовчати — задихають слова.

Ще біль ген-ген — принишкнув на піяно.
На повен зріст — і радість, і трава:
Під пальчиком легким — фортепіяно
Себе таким надхненним почува.

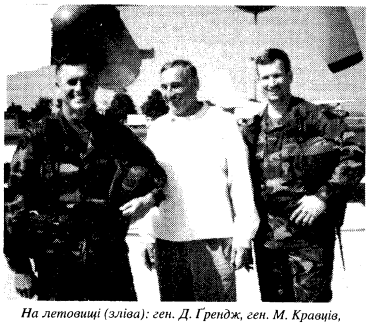
Дорога долі — нелегка й нерівна.
Та ні сльози не впало на рукав.
Шептали ниці: чим це Косачівна
Свій дух годує, щоб не підупав?

Помер коханий. Туга і сухоти.
Вже й призабулось, що воно — добро...
О рятівні світильники роботи
І віруючі — серце і перо!

...Півмісяці засяють під очима,
Людські жалі зійдуться до стола:
І вже не просто Леся — Одержима
З високим болем серця і чола!

„Щит миру — 95" Військове навчання американської та української армій

Американські та українські збройні сили відбули спільне військове навчання на полігоні біля Львова від 22-го травня до 1-го червня ц.р. Америка розпочала співпрацю з Україною ще 1993 року, коли медична група приїхала до Києва. Тепер Америка вислала найбільшу групу вояків на спільні вправи. З американської сторони прибуло в Україну понад 300

На летовищі (зліва): ген. Д. Ґрендж, ген. М. Кравців, підполк. М. Дерфілд.

вояків. Більшість з них становили члени 3-ої дивізії піхоти, яка стаціонує у Вірцбурґу, Німеччина. Головним командиром дивізії є генерал-майор Л. Голдер, а заступником генерал-бригадир Дейвид Ґрендж. Вони приїхали разом з вояками. Слід згадати, що в роках 1987-89 головним командиром 3-ої дивізії був генерал-майор Микола Кравців, який є на пенсії, але прибув на вправи як представник Пентаґону.

Щоб усіх перевезти із Франкфурту до Стрия треба було виконати 25 летів вантажних літаків. Це тривало три дні. Всі вояки мали повний бойовий виряд: зброю, ґазові маски, шоломи, бойові строї, наплечники. Військо рівнож взяло зі собою 50 військових вантажників та джіпів. Включено цілу систему комунікації, яка давала змогу контактуватися з цілим світом. Навчання проходили під кутом миротворчих заходів та спільних дій обох армій в майбутньому.

З української сторони брало участь 432 вояки із 24-ої мотострілецької дивізії. Вони мали 46 вантажників, 15 озброєних, та гелікоптери. Українську групу очолювали генерал-лейтенант Володимир Кондратенко та генерал-майор Микола Петрук. Вони брали участь у спільних маневрах.

Головну промову чистою українською мовою та в патріотичному дусі виголосив генерал Лопата. На відкритті були присутні найвищої ранґи представники обох армії. Під час навчання відбувалися пресконференції з чисельними українськими та закордонними журналістами.

У виданому двомовному підручнику щоденних подій на вступі сказано: „Це є першоґрунтовне навчання між елементами американських та українських військ. Хоча це є вже друге міжвійськове миротворче навчання 3-ої піхотної дивізії ЗСА, для 24-ої мотострілецької дивізії України це буде перше цього роду тренування.

Це навчання є важливе з багатьох причин. Воно створює зв'язок між колишніми супротивниками на базі миротворчих взаємоінтересів, дає змогу військовим продемонструвати свої змагання до світового миру, а також буде фундаментом досвідчення, на котрому наші країни можуть будувати майбутнє.

Для українських та американських вояків, котрі візьмуть участь, це навчання буде надхненням й багате подіями. Відвідувачі також знайдуть ці тренування цікавими та багатозначними."

Дуже важну ролю виконували україномовні перекладачі — вояки, які служать в американській армії та резерві.

Під час підготови лейтенант Микола Тимченко з Ню Йорку зголосився на чотири місяці праці в Німеччині. Яро Роговський, який служить в Німеччині, а виріс в Чикаґо, перекладав документи. Під час виїзду був прилучений до нас генерал-майор М. Кравців, який перекладав для генералів та обсервував спільне навчання.

Частина перекладачів (клячать, зліва): старший сержант П. Лисенко, підстаршина О. Сопель; (стоять, зліва): підстаршина Я. Роговський, майор Р. Ґоляш, підстаршина Б. Мак, майор Р. Гайда, майор Г. Перхач, капітан Л. Мастронарді.

Д-р Я. Оришкевич із Вашінґтону зібрав листу україномовних вояків. Знайшлося понад 70. Вибрано тільки 17. З Німеччини покликано 19 російськомовних перекладачів із 3-ої дивізії. Мова в армії є в більшості українська. Вояків російського походження є біля 30%. Написи на полігоні були українською мовою.

Українські перекладачі були в такому складі: капітан Михайло Бохна із Філядельфії, служить в Німеччині, перекладач для генерала Голдера; лейтенант Олег Була, морська піхота, служить в Румунії, Норт Каролайна; старший сержант Стефан Хром'як із Бостону перекладав для відділу забезпечення (логістика) та для летунства; капітан Марія Ґалуга із Філядельфії, тепер служить в Німеччині при летунстві, перекладала для преси; майор Роман Ґоляш із Чикаґо — резерва, перекладав у головному штабі; майор Роман Ґайда, лікар, служить в Німеччині; підстаршина Адріян Грещишин із Пенсильванії, перекладав для роя; старший сержант Петро Лисенко із Чикаґо перекладав в курені та представляв військові знання; підстаршина Богдан Мак з Теннессі перекладав у чоті; капітан Лія Мастронарді, служить в Німеччині при летунстсві, вивчила українську мову у військовій школі; майор Григорій Перхач, працівник американської амбасади у Києві, родом із Чикаґо; підстаршина Яро Роговський із Чикаґо, служить в Німеччині, перекладав у головному штабі; майор Ганя Слиш із Філядельфії, лікар в летунстві, служить в Німеччині; підстаршина Олег Сопель із Ню Йорку, народжений в Україні, перший раз її відвідав, перекладав у головному штабі; лейтенант Маланка Турченюк із Філядельфії, призначена до головного штабу; лейтенант Микола Тимченко із Ню Йорку, працював при головному штабі.

Під час підготови Військовий інститут мов у Каліфорнії видав для американських вояків підручник розмовмної української мови. Підручник підготували підполковник Марія Константин і сержант-майор Данило Загоди.

Ми мали нагоду зустрічати українців у Моршині та Львові. Всі були захоплені приїздом американського війська, яке співпрацювало з українським.

Запізнали також отця Зеленюка, який є неофіційним капеляном українського війська на полігоні. Українська армія покищо не має капелянів.

Під кінець вишколу відбувся концерт пісні та танку у виконанні хору Прикарпатської військової округи. Концерт був на високому мистецькому рівні. Американські вояки стоячи нагороджували оплесками кожний виступ. На закінчення хор проспівав пісню „Боже, благослови Америку". Сталось щось непередбачене. Американські вояки, далеко від рідної країни, сприйняли цю пісню з великим одушевленням. Всі стояли зі сльозами в очах. Це були сльози радости та любови до своєї батьківщини, яку кожний готов боронити.

Україномовні перекладачі скоро зжилися як друзі, помаґали один одному та часто виручали російськомовних.

Нашим знанням української мови ми давали добрий приклад зрусифікованим воякам та навіть українцям.

Вкінці заклик до батьків: вчіть своїх дітей української мови, вона пригодиться на шляхах їхнього життя.

Роман Ґоляш

Не забули спом'янути...

За старанням ОПЛДМ, родини, приятелів, а зокрема великого кола матурантів школи ім. М. Грушевського в Торонто, в неділю, 6-го травня ц. р. в Інституті св. Володимира влаштовано вечір на відзначення п'ятої річниці смерти письменника, педагога, суспільно-громадського діяча, члена багатьох організацій і установ, а зокрема великого любителя і виховника української молоді школи ім. М. Грушевського св. п. Івана Боднарчука. Згадати його „не злим, тихим словом" прийшли отці духовні, представники різних організацій, у яких активно покійний співпрацював, з ОПЛДМ, Об'єднання Письменників „Слово", СУЖК, а зокрема багато його студентів преси і радіо. Разом з цим відзначено також 18-ту річницю існування школи ім. М. Грушевського.

Св. п. І. Боднарчук народився 21-го травня 1910 року в селі Чернятин, Івано-Франківської области, Україна. Народну школу закінчив в рідному селі, гімназію в Городенці, Педагогічний Інститут в Івано-Франківському. Заочні студії продовжував в УТҐІ в Подєбрадах, Чехо-Словаччина. Вже з молоду цікавився музикою і співом та, як гімназист, провадив хор в Чернятині. Згодом працював учителем на Косівщині, де організував молодь і був дириґентом хорів. По воєнних, не легких пережиттях в Німеччині включився в Літературну організацію МУР і проявив себе в літературі. До Канади разом з родиною приїхав в 1948 році. Там учителював і провадив хор в Інституті ім. Петра Могили в Саскатуні, Кенорі, Віндзорі і Торонто, де в 1969 році став директором одної з більших українських шкіл Торонто ім. М. Грушевського, яку успішно провадив 17 років. Опісля, як інспектор шкіл від КУК, об'їхав майже цілу Канаду.

Покійний, як письменник, співредактор і кореспондент багатьох українських газет, журналів написав багато статтей, дописів на різні теми, у яких передували теми виховного порядку. Написав і видав 16 книжок, повістей, оповідань та гумору. Книжка „Розгублені квіти" була відзначена на конкурсі Об'єднання Письменників Дитячої Літератури. Він був також автором трьох читанок для Рідних Шкіл (2, 3 і 4 кляс).

У програмі вечора було відкриття, в якому Тоня Горохович, розповіла про широку і активну працю св. п. І. Боднарчука в українському шкільництві. Головний доповідач д-р Володимир Шелест у змістовній доповіді про літературну діяльність знаменито схарактеризував життя і працю І. Боднарчука. Доповідача представила активна і енерґічна голова Шкільної Ради Люба Зараска, яка проводила програмою.

Уривок з повісти „Покоління зійдуться" прочитала поетеса Світлана Кузьменко. Оповідання „Заблукана

Св.. І. Боднарчук

берізка" прочитала колишня учителька Дарія Павлюк, а короткі гуморестки колишній учитель літератури і мови Дмитро Романик. Спомини з юних літ у школі ім. М. Грушевського розповів колишній її учень Володимир Максимовський. Лист від голови Фундації Катедри Українознавчих Студій в Торонто Ігоря Бардина прочитала учителька Зіна Маєвська. Кінцевим словом про школу ім. М. Грушевського, як колишня голова Батьківського комітету Л. Зараска згадала про співпрацю з св. п. І. Боднарчуком, його гарні й позитивні прикмети, а зокрема відданість українському шкільництву та журбу за належне релігійне і національне виховання нашої української молоді. Його многогранна праця чекає дослідника.

Дружина покійного Емілія щирими словами подякувала; духовним отцям за відправлення Служби Божої і Панахиди за спокій душі покійного Б. Сенцьо, Ф. Легенюкові, П. Бабієві і Р. Лобаєві, д-р В. Шелестові, Т. Горохович, читцям: С. Кузьменко, Д. Павлюк, Д. Романикові, Л. Зарасці за вміле проведення програми і спомин про школу; В. Максимовському і Петрові Цехошові за оформлення виставки фотографій покійного, які свідчать про всебічну і довголітню його працю.

Лаврентій Цимбалюк і Іван Дичок роздали учителям і учням книжку „Українська школа ім. М. Грушевського у 18-річне її існування". Редактором книжки є Тоня Горохович з обкладинкою Івана Яціва, видана Батьківським комітетом при фінансовій допомозі Шкільної Ради Торонто. Св. п. І. Боднарчук своєю фінансовою пожертвою створив Вічний Фонд, з якого можна буде користати на закуп рідкісних українських книжок до бібліотеки Торонтонського університету та допомагати студентам, які вивчають українистику. Вічний Фонд І. Боднарчука — це матеріяльна допомога українцям в Канаді і Україні.

Василь Дідюк

ЗАПИТНИК РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ"

ВИСОКОПОВАЖАНІ ЧИТАЧІ,

Згідно з вислідами проведеного запиту, за рішенням більшости Ваших голосів „Свобода" залишається щоденником. Бажаючи довідатись, які матеріяли Ви читаєте, а які ні, та яких статтей Ви бажали б бачити більше або менше, просимо Вас відповісти на цей запитник. Вислідu опитування будуть опубліковані у нашій газеті.

Чи Ви читаєте:	Так	Ні	Чи бажаєте їх Більше	Менше
Вісті з України	❑	❑	❑	❑
Вісті з Америки	❑	❑	❑	❑
Міжнародні вісті	❑	❑	❑	❑
Життя громад західної діяспори	❑	❑	❑	❑
Вісті з діяльности УНСоюзу	❑	❑	❑	❑
Проблеми політики України	❑	❑	❑	❑
Проблеми економіки України	❑	❑	❑	❑
Проблеми екології України	❑	❑	❑	❑
Наукові теми	❑	❑	❑	❑
Мистецькі теми	❑	❑	❑	❑
Релігійні теми	❑	❑	❑	❑
Редакційні статті	❑	❑	❑	❑
Визначні досягнення українців	❑	❑	❑	❑
З життя молоді	❑	❑	❑	❑
Спортові вісті	❑	❑	❑	❑
Белетристику	❑	❑	❑	❑
Листи до редакції	❑	❑	❑	❑

Ім'я (якщо бажаєте подати) ....

Вік, місце проживання, професія ....

ПРОСИМО ВИРІЗАТИ ЗАПИТНИК І ВИСЛАТИ ДО 15-ГО СЕРПНЯ НА АДРЕСУ:

SVOBODA
30 Montgomery St.
Jersey City, NJ 07302

РЕДАКЦІЯ

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

Доповідь виголосить постійний представник України при ООН амбасадор Анатолій Зленко.

До організаційного комітету, якого співголовами є інж. Мирослав Шміґель від УККА і Євген Стахів від УАКРади, входять представники обох централь. Квитки по 25 дол. можна набути в нюйоркських канцеляріях УККА, 203 Друга авеню, тел.:(212) 228-6840; або УАКРади, 142 Друга авеню, тел.: (212) 505-1765.

Правники...

(Закінчення зі стор. 1)

випрацювання проєкту Цивільного кодексу України; Миколою Селівоном, заступником міністра Кабінету Міністрів України; Іваном Тимченком, керівником Юридичного управління Президента України і головою української робочої групи з правної реформи, яка є українським партнером у цьому проєкті. Було погоджено, що основною метою Проєкту є випрацювання докладних комерційних законів, які повинні доповнити положення Цивільного кодексу України.

23-го червня делеґацію прийняв амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Міллер, який високо оцінив проєкт і підкреслив, що на його думку, цей проєкт повністю відповідає потребам України. В. Міллер пообіцяв повідомити Президента Л. Кучму про своєчасність проєкту.

Під час цієї зустрічі, В. Міллер висловив стурбованість з приводу того, що в Конґресі обговорюється питання про зменшення допомоги Україні та іншим новоутвореним державам, сказавши: „Якщо ми не продовжимо нашої економічної допомоги Україні, то є загроза, що Україна не зможе підтримати себе як сучасна держава і знову опиниться в орбіті Росії". Далі він додав: „Я боюся, що припинивши допомогу Україні, ми поставимо її у велику небезпеку".

Повернувшись з України, члени делеґації повинні підготувати концепцію для реформ протягом кількох місяців.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого дорогого незабутнього МУЖА

СВ. П.
скульптора

МИХАЙЛА
ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

буде відправлена заупокійна
СЛУЖБА БОЖА
в четвер 20-го липня 1995 р. о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку і ПАНАХИДА о год. 12-ій.на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прошу згадати покійного Михайла в цей день у своїх молитвах.

ДРУЖИНА

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю 7-го липня 1995 року в Арлінґтоні, Вірджінія відійшов у вічність

бл. п.

РОСТИСЛАВ
СОНЕВИЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся в понеділок 10-го липня 1995 р. з українського католицького крайового собору Пресв. Родини у Вашінґтоні, ДК, на цвинтарі Columbia Gardens в Арлінґтоні, Вірджінія

В глибокому смутку:

дружина	**— ХРИСТЯ**
діти	**— МАРЧИК, МАРУСЯ, БОГДАН**
брат	**— ІГОР з дружиною НАТАЛКОЮ і дітьми**
теща	**— НАТАЛІЯ ВОЛИНЕЦЬ**

Пожертви замість квітів можна складати у фонд завершення побудови українського католицького крайового собору Пресвятої Родини у Вашінґтоні — Holy Family Ukrainian Catholic National Shrine, 4250 Harewood Rd. NE., Washington, DC 20017, або на інші добродійні цілі.

У глибокому смутку ділимося вісткою з родиною і приятелями, що 16-го червня 1995 р. на 65-му році життя відійшов від нас до Бога на вічне життя найдорожчий СИН, МУЖ, ДІДУСЬ, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

БОГДАН ДЕНИС
НЕСТОРОВИЧ

народжений 21-го квітня 1930 р. у Львові.

ПОХОРОННІ відправи відбулися 20-го червня 1995 р. з української католицької церкви св. Йосафата от. Василіян у Воррені, а відтак на цвинтар Монт Олівет.

Важким горем прибиті:

мати	**— ОЛЬГА**
дружина	**— ЛЮБА**
син	**— МАРКО з дружиною МЕЛЯНІЄЮ та дітьми МАКСИМКОМ і ЮСТИНКОЮ**
доньки	**— ЛІДІЯ**
	— ДАНА
	— МАРТА з мужем АНДРЕЄМ ТОМКІВ
сестра	**— ЛІДІЯ БЛЮЙ**
брати	**— РОМАН з дружиною ІРЕНОЮ та дітьми ДАРІЄЮ і РОМАНОМ**
	— ОРЕСТ з дружиною КЛЯВДІЄЮ
сестрінка	**— НАДІЯ з мужем СТЕФАНОМ і сином РОМЧИКОМ**

та ближча і дальша родина в Україні, Польщі й ЗСА.

Вічна йому пам'ять!

Перше Святе Пичастя в церкві св. архистр. Михаїла у Філядельфії

У неділю, 7-го травня ц. р., дев'ятеро діточок — вісім дівчаток і один хлопчик — у церкві св. архистр. Михаїла приняли перше Святе Причастя. Ось їхні прізвища: Христина Дух, Діяна Іваськів, Таїса Гевка, Ніна Ортіз, Маринка Дубенко, Роксоляна Залуцька, Стефанія Наконечна, Віра Партелі й Ігор Петрик. П'ятеро дітей є внуками або й правнуками наших парафіян, у тому числі основників нашої парафії. Четверо — це діти новоприбулих.

Батьки під проводом І. Залуцької відбули сходини й вирішили, яким повинен бути одяг дітей — білі суконочки, на рукавчиках яких має бути ясноголубий український взір („полуботківський"), а також, згідно з нашою традицією, віночки з живих квітів, прикрашені миртою.

Отець парох Олег Жовнірович приготовив діточок до прийняття першого Св. Причастя. Перші лавки в церкві були прикрашені білим тюлем і весняними квіточками.

Діти крокували до церкви одне за одним з парафіяльної канцелярії на чолі з о. парохом Олегом Жовніровичем. У церкві зайняли перші, прикрашені лавки. Діточки набожно гляділи на престіл, слухаючи відправи Служби Божої, співу духовного отця та хору.

Після Богослуження фотограф Керницький виконав декілька знімків. У церкві було дуже багато людей — парафіян, прихожан, батьків і рідних діточок, що приймали перше Святе Причастя.

Після Служби Божої відбулося прийняття для діточок, їхніх батьків, родини й запрошених гостей.

Кожна дитина, що прийняла перше Святе Причастя, одержала спеціяльно надруковану пам'ятку першого Святого Причастя за підписом пароха о. Олега Жовніровича та образочок. Під час прийняття в парафіяльній залі діточки сиділи за головним столом на чолі з о. парохом. Над кожною дитиною висів білий голуб, який після прийняття кожна дитина забрала додому на пам'ятку.

Яр. Климовський

Травневі святкування академічної гімназії у Львові

5-го травня 1995 р.: Архиєрейська Служба Божа у соборі св. Юра. Владика Юліян Ґбур мав проповідь до батьків і учнів. Промовляв також колишній випускник о. П. Огірко. Відтак, учні виводили гагілки на площі собору.

6-го травня 1995 р.: „День Гімназиста" відбувся у головній актовій залі Державного університету „Львівська Політехніка". Свято відкрив молитвою о. П. Огірко. Із привітом звернулись ректор університету Юрій Рудавський та посадник Львова Василь Куйбіда. Слово до молоді виголосив д-р О. Домбровський, головний редактор третьої частини ювілейної книги. Відтак начальник міського управління освіти, Павло Хобзей, нагородив 34 учнів грамотами та грошевими преміями за перемоги на міських предметних олімпіядах. Знову ж Михайло Брегінь, обласний начальник освіти, передав грамоти і премії переможцям обласних предметних олімпіяд. В області наша гімназія виборола 1-ше і 2-ге місця з математики і 3-тє місце з біології.

Державний університет „Львівська Політехніка" встановив 5 щорічних стипендій для учнів нашої гімназії за особливі успіхи у вивченні окремих предметів, які вручив їм ректор, проф. Ю. Рудавський.

Слово-привіт від діяспори виголосив Сидір Тимяк. Опісля голова товариства приятелів УАГ у діяспорі, д-р Є. Новосад, нагородив грамотами і преміями 14 вчителів і 17 учнів, яких рекомендувала дирекція гімназії. Також виховник пластової молоді та троє найактивніших пластунів одержали стипендію, що її дала Г. Кохановська у пам'ять бл. п. інж. Зенона Кохановського.

На закінчення директор гімназії, д-р В. Старчевський, нагородив дипльомами переможців Всеукраїнської олімпіяди з англійської мови (5 осіб) та грамотами за успіхи у навчанні фізики (2 особи). Офіційна частина закінчилась урочисто присягою гімназистів і свято завершилось відспіванням державного гимну.

Після короткої перерви, у мистецькій частині, учні гімназії представили оперу „Наталка Полтавка", що їх так вміло підготовили Надія Пісецька та Марта Покровська. Треба відзначити високу співочу та декляматорську здібність наших молодих акторів, зокрема чарівний голос Наталки та чудова гра Возьного.

7 травня 1995 р.: Святочна Академія у театрі ім. М. Заньковецької. Учні, батьки та чисельні гості вщерть заповнили залю, щоби святочно відзначити перейменування Першої Львівської гімназії на Львівську Академічну гімназію, як теж 210-річчя безперервної роботи гімназії над вихованням юних провідників Львова і Західньої України.

Академію розпочав хор політехніки традиційним „Ґавдеамус". Ведучий святом Святослав Максимчук подав найважливіші дати з історії УАГ, відзначив прізвища видатних вчених, професорів, політичних та військових діячів, які були її учнями або її викладачами. Представник міського управління Стельмах відчитав наказ про привернення традиційної назви „Львівська Академічна" гімназія.

Слово на тему: „Гімназія — вчора, сьогодні, завтра" виголосив Роман Крип'якевич. Привітами від комітету Приятелів УАГ у діяспорі звернулись Сидір Тимяк, Олександер Домбровський і Євген Новосад. Присутні з приємністю вислухали авторські вірші поетеси Марії Хоросницької, колишньої випускниці УАГ.

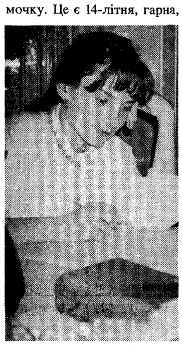
Від 1944 року до 1992 року Середня Школа ч. 1 м. Львова давала учням не тільки міцні знання, але й старалася прищепити національні риси, наскільки це було можливо в умовах тодішнього режиму. Про це коротко сказала Надія Майорчак — заступник директора гімназії. На кінець директор гімназії, Володимир Старчевський подякував меценатам, людям доброї волі, що в часі важких економічних труднощів допомагають гімназії. Тут треба згадати дарунок, що його передав представник ЗУАДК у Львові для школи: комплєт „Encyclopedia Britannica".

Поміж окремими точками програму прикрашували мистецькі виступи знаних ансамблів: хор університету „Львівська Політехніка", камерний хор викладачів політехніки „Аколада", заслужена хорова капеля „Трембіта", романси-ретро виконав дует театру „Чотири скельця" і танцювальний ансамбль „Юність". Вперше на великій сцені виступав танцювальний ансамбль гімназії, в якому працюють діти 11– 12 років, який своїм талантом був на рівні професійного. Не обійшлось і без гумору, що прозвучав у виконанні П. Бенюка і С. Максимчука. Святочна академія закінчилась відспіванням державного гимну.

На цьому закінчилась офіційна частина. З діяспори прибуло лише 13 осіб і ми надіємось, що на майбутнє участь колишніх учнів і випускників на з'їздах і святах УАГ буде краща.

До спонзорів сиріт в Україні

Погляньте на цю знимочку. Це є 14-літня, гарна,

Оксана в Києві

чемна і пильна в науці щира українка, сирітка, а на ім'я їй Оксана. Живе в Києві, а опікуються нею дідусь і бабуся, обоє у віці 70 років з пенсією 25 дол. місячно.

Хочу спитати вас, шановні спонзори, чи могли би ви дати повне утримання в Америці цій чудовій дівчинці-сирітці за 50 центів денно? А чи уважаєте, що за 50 центів, що мають тепер в Україні вартість 70,500 карбованців, можуть її опікуни дати повне прохарчування в часі фізичного розвитку дитини?

Якщо ви є спонзорами дитини в Україні і посилаєте 15 дол. місячно через українську організацію допомоги сиротам це є 50 центів денно — отже неповне горнятко кави в Ню Йорку. Я був саме в Україні, в Києві бачив ці сироти, говорив з ними і вони просять, щоб спонзори підвищили допомогу до 25 дол.

Я думаю, що кожний із нас — спонзорів чи працюючий чи емерит може легко додати цих 10 дол., бо поміч нашим сиротам дуже пожажана, а вони будуть усім незвичайно вдячні.

Дорогі спонзори! Відмовте собі один раз у місяці з'їсти обід в ресторані, або якщо курите, викуріть чотири цигарки денно менше. Вам буде легше на грудях, а одній бідній сирітці це дасть раз у тиждень кусок доброго м'яса!

Спонзор Оксанки